

Dání přednosti v jízdě

Řidič, jenž dává při jízdě křižovatkou přednost vozidlům přijíždějícím po hlavní silnici, nemusí dát přednost absolutně všem vozidlům, která v libovolné vzdálenosti od křižovatky vidí, ale pouze těm, která jsou již natolik blízko, že vjetí jím řízeného vozidla do křižovatky by u řidičů jedoucích po hlavní silnici vyvolalo nebezpečí nutnosti náhlé změny směru nebo rychlosti jízdy. Pokud však řidič na hlavní silnici jede rychlostí, která výrazně překračuje maximální povolenou rychlost a řidič přijíždějící do křižovatky po vedlejší silnici nemá důvod předpokládat takové překročení, za případnou kolizi musí nést odpovědnost řidič jedoucí po hlavní silnici.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 3 Tdo 593/2007, ze dne 13.6.2007)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v neveřejném zasedání o dovolání P. Ž., proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě, sp. zn. 6 To 405/2006 ze dne 17. 10. 2006, jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Okresního soudu v Karviné - pobočka v Havířově pod sp. zn. 102 T 38/2006, tak, že podle § 265k odst. 1 trestního řádu se rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 17. 10. 2006, sp. zn. 6 To 405/2006, zrušuje. Podle § 265k odst. 2 trestního řádu se současně zrušují i všechna další rozhodnutí na zrušené rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 265l odst. 1 trestního řádu se Krajskému soudu v Ostravě příkazuje, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění :

Rozsudkem Okresního soudu v Karviné - pobočka v Havířově sp. zn. 102 T 38/2006 ze dne 5. 6. 2006 byla dovolatelka uznána vinnou trestným činem ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1 trestního zákona (dále jen tr. zák.). Za uvedený trestný čin jí byl uložen trest odnětí svobody v trvání sedmi měsíců, jehož výkon jí byl podmíněně odložen dle § 58 odst. 1, § 59 odst. 1 tr. zák. na zkušební dobu v trvání patnácti měsíců. Podle § 49 odst. 1, § 50 odst. 1 tr. zák. jí byl uložen trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel na dobu třiceti měsíců. Podle § 229 odst. 1 trestního řádu (dále jen tr. ř.) bylo rozhodnuto o uplatněných nárocích na náhradu škody. Uvedeného trestného činu se měla obviněná dopustit tím, že: dne 27. 12. 2005 kolem 12:40 hod. v H.-P., okr. K., po ulici F., která je označena jako silnice vedlejší, ve směru ke křižovatce s ulicí T., jako silnici hlavní, řídila osobní automobil tov. zn. Škoda Fabia Combi, přičemž při projíždění křižovatky přímým směrem, došlo ke střetu s jedoucím osobním automobilem tov. zn. Škoda Octavia, řízeným J. M., který jel zleva po ulici T., jako silnici hlavní, rychlostí vyšší než je povolená v tomto místě, přičemž v důsledku střetu došlo ke zranění spolujezdkyň obžalované, a to L. Ž. v podobě zhmoždění hlavy, podvrtnutí krční páteře a vícečetných oděrek rukou a kolenou, které si vyžádalo léčení v trvání do dvou kalendářních týdnů, D. F., zejména v podobě zhmoždění mozkového kmene při zlomeninách spodiny lebni, na jejichž následky bezprostředně po dopravní nehodě zemřela a spolujezdci J. M., H. K. v podobě zhmoždění levého hrudníku a hrudní kosti, které si vyžádalo léčení v trvání do pěti kalendářních dnů a A. K. v podobě zhmoždění a namožení krční páteře se zlomeninou oblouku šestého krčního obratle vlevo bez posunu úlomků a s odlomením předního horního rohu sedmého krčního obratle vpravo, povrchových oděrek hřbetu ruky vlevo, které si vyžádalo léčení v trvání od 27. 12. 2005 nejméně do 6. 1. 2006 s předpokládanou délkou léčení těchto poranění v trvání nejméně tří kalendářních měsíců.

O odvolání, které proti předmětnému rozsudku obviněná podala, rozhodl ve druhém stupni Krajský soud v Ostravě rozsudkem sp. zn. 6 To 405/2006 ze dne 17. 10. 2006, a to tak, že dle § 258 odst. 1 písm. e), odst. 2 tr. ř. jej zrušil ve výroku o trestu zákazu činnosti spočívajícím v zákazu řízení motorových vozidel a za podmínek § 259 odst. 3 písm. a) tr. ř. nově obviněnou odsoudil podle § 49 odst. 1, § 50 odst. 1 tr. zák. k trestu zákazu činnosti spočívajícím v zákazu řízení motorových vozidel na dobu patnácti měsíců. V ostatních výrocích zůstal napadený rozsudek nezměněn.

Proti citovanému rozsudku Krajského soudu v Brně podala P. Ž. jako osoba oprávněná dovolání, a to včas, prostřednictvím své obhájkyne a za splnění i všech dalších zákonem pro podání dovolání vyžadovaných náležitostí, když za dovolací důvody označila ty, které jsou uvedeny v ustanovení § 265b odst. 1 písm. e) a písm. g) tr. ř.

V důvodech takto užitého mimořádného opravného prostředku dovolatelka k dovolacímu důvodu dle § 265b odst. 1 písm. e) tr. ř. uvedla, že nesouhlasí s postupem odvolacího soudu, který nezměnil výrok o vině, jímž byla soudem prvního stupně uznána vinnou z jednání i ve vztahu k poškozené L. Ž. (matce dovolatelky), protože tato nedala již v přípravném řízení s trestním stíháním souhlas (jako osoba blízká). Jestliže totiž tato poškozená vyslovila svůj nesouhlas s trestním stíháním, když zákon její výslovný souhlas vyžaduje, pak nelze obviněné přičítat ublížení na zdraví této osoby, resp. pro nepřipustnost trestního stíhání je nutno z popisu skutku vyloučit ty momenty, které mají vztah ke jmenované poškozené. V případě dovolatelky však uvedené splněno nebylo, když v popisu skutku je zahrnuto její jednání i ve vztahu k L. Ž. a součástí skutku, odpovídajícího trestnému činu, pro který byla uznána vinnou, je i popis zranění této poškozené. Má za to, že uvedené není pouhým formálním pochybením, když skutečnosti o zranění poškozené jako součást skutkové věty mají vliv i na hodnocení společenské nebezpečnosti trestného činu a tím pak zcela nepochybně i na výši a druh trestu. Doplnila, že ji ve vztahu k poškozené L. Ž. nebylo možno stíhat samostatně, resp. pro trestný čin dle § 223 tr. zák., když i přes různou povahu zranění poškozených je jednočinný souběh u trestných činů dle ust. § 223 a § 224 tr. zák. vyloučen.

K dovolacímu důvodu dle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. namítla pochybení odvolacího soudu v tom, že tento nezměnil odvoláním napadený výrok o vině, když jednání, pro které byla uznána vinnou, není trestným činem. K tomuto tvrdí, že (upravená) skutková věta v rozsudku soudu prvního stupně nepopisuje jednání zakládající trestnost. Toto v něm bylo vymezeno tak, že: „řídila osobní automobil... a při projíždění křižovatky přímým směrem... došlo ke střetu... s automobilem řidiče... který jel... rychlostí vyšší než je povolena v tomto místě... přičemž v důsledku střetu došlo ke zranění...“ a takto proto není a nemůže být trestným činem, když nevykazuje znaky žádné skutkové podstaty obsažené v trestním zákoně. Pouhá skutečnost, že dovolatelka řídila vozidlo, není trestná.

Dále namítla, že její jednání nebylo příčinou dopravní nehody, neboť řidič vozu Škoda Octavia - poškozený J. M., výrazně překročil povolenou rychlost v daném místě (v obci), kdy tato byla dle znalce vypočtena v průměru na 86 km/hod., a tím znemožnil obviněné dání přednosti v jízdě. V této souvislosti odkázala rovněž na rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky (dále jen Nejvyšší soud) z 20. 10. 2004, sp. zn. 5 Tdo 1173/2004. Uvedla, že výslechem znalce bylo prokázáno, že pokud by do křižovatky odsouzená vjížděla ve stejné době a řidič Octavie jel maximální povolenou rychlostí, ke střetu by nedošlo, jelikož auta by od sebe byla vzdálena 30 - 50 metrů. Kromě toho bylo prokázáno i to, že kdyby řidič J. M. v rychlosti, jaká byla znalcem spočtena, reagoval jinak, ke střetu by nedošlo, kdyby alespoň brzdil. Odvolací soud přitom shledal příčinu dopravní nehody na straně dovolatelky proto, že tato se „opětovně nepřesvědčila“ pohledem na levou stranu, že může vjet do křižovatky, což přičetl její řidičské nezkušenosti, aniž by přitom měl o jejích řidičských zkušenostech přesnější poznatky, než které vyplývají z údajů z evidenční karty řidiče. Namítá, že ona zachovala potřebnou opatrnost, před vjezdem do křižovatky se rozhlédla a s ohledem na vzdálenost vozidla poškozeného a povolenou rychlost v daném místě do ní vjela. Podle ní je požadavek „opětovného rozhlédnutí se“ neúměrný, neboť vycházela z úsudku o dostatečném časovém prostoru pro průjezd křižovatkou daný vzdáleností vozidla a povolenou rychlostí a znalec takový úsudek jako možný pro bezpečný přejezd nevyločil. Pokud by od ní byl vyžadován neustálý ohled na překročení rychlosti vozidel, která jsou v dostatečné vzdálenosti od jejího, nemohla by do křižovatky vjet téměř nikdy. Proto je přesvědčena, že její jednání není v příčinné souvislosti s nastalým následkem, když vycházela ze svého úsudku, který bezpečný přejezd křižovatkou nevyločoval, a když bylo znalcem vyhodnoceno, že pokud by řidič Octavie jel maximální povolenou rychlostí, ke střetu vozidel by nedošlo. On přitom překročil rychlost své jízdy o 72 %, přitom ve výše citovaném usnesení Nejvyššího soudu bylo překročení rychlosti o více než 70 % řidičem, jemuž jinak svědčí dání přednosti, posouzeno jako „výrazné“ porušení pravidel silničního provozu, pro které není jeho odpovědnost vyloučena. Na základě těchto skutečností má tak za to, že vztah mezi jejím jednáním a nastalým následkem nemohl být pokryt jejím zaviněním, neboť nebylo prokázáno, že měla či alespoň mohla rozvinutí nehodového děje předvídat. Dovolatelka totiž zachovala potřebnou míru opatrnosti a vycházela z úsudku nevyločujícího (i dle znalce) bezpečné projetí křižovatkou. Neustálé rozhlížení se a očekávání jízdy vozidla, které výrazně překračuje povolenou rychlost, je dle jejího názoru požadavkem neúměrným.

Na závěr navrhl, aby Nejvyšší soud napadený rozsudek zrušil a ji obžaloby zprostil, případně, „nebude-li moci takto rozhodnout, aby zavázal soud k nápravě výše tvrzených pochybení“.

K takto podanému dovolání se vyjádřila i státní zástupkyně Nejvyššího státního zastupitelství České republiky (dále jen státní zástupkyně). Ve svém vyjádření uvedla, že pro řešení trestní odpovědnosti obviněné je zásadním posouzením otázky zjištění, jaký vliv mělo jednání obviněné jako řidičky na následek, který vznikl z předmětné dopravní nehody a s ohledem na spoluzavinění řidiče J. M. bylo pak třeba zkoumat podíl tohoto na dopravní nehodě, a to v návaznosti na zjištění tehdejší (aktuální) dopravní situace, kdy zásadní je znalecký posudek z oboru dopravy. Znalec v něm konstatoval, že řidič J. M. překročil v místě střetu povolenou rychlost o více jak 70 %. Dále dovodil, že pokud by jel rychlostí 50 km/h, ke střetu vozidel by nedošlo, a to ani tehdy, kdyby své vozidlo vůbec nebrzdil. V posudku také uvedl, že obviněná mohla střetu zabránit v případě, že by se před nehodovým dějem podívala ještě do

směru, z kterého Octavie přijížděla, což bylo v jejich možnostech. Předmětem trestního řízení však nebylo zjišťování možností obviněné, jak zabránit vzniklé dopravní situaci, ale zjistit příčiny dopravní nehody s ohledem na chování jejích účastníků, přičemž s ohledem na vyvození trestní odpovědnosti má zásadní vliv hodnocení dopravní nehody z pohledu dodržení či nedodržení pravidel silničního provozu. V uvedené souvislosti poukázala na usnesení Nejvyššího soudu České republiky (dále jen Nejvyšší soud) sp. zn. 5 Tdo 1173/2004, kdy dle závěrů v tomto obsažených nutno v daném případě dospět k tomu, že dovolatelka není viníkem posuzované dopravní nehody, neboť neexistuje žádná příčinná souvislost mezi jejím jednáním a vzniklým následkem, tedy předmětnou dopravní nehodou. Platí totiž zásada, že se řidič motorového vozidla může (oprávněně) spoléhat na dodržení dopravních předpisů ostatními účastníky provozu na pozemních komunikacích, nevyplývá-li z konkrétní situace opak. Obviněná v daném případě nemohla předpokládat, že řidič J. M. nejede rychlostí povolenou a projížděla křižovátku přímým směrem. K dopravní nehodě tedy došlo výlučně zaviněním řidiče J. M. Nelze proto dojít k závěru o trestní odpovědnosti obviněné, a to ani trestným činem ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1 tr. zák. Oprávněnou shledala i námitku o tom, že do popisu skutku neměl být zahrnut následek, který se týkal její matky L. Ž., neboť existuje překážka pro přihlídnutí k takovému následku v důsledku nepřipustnosti trestního stíhání podle § 11 odst. 1 písm. i) tr. ř. Do způsobeného následku nelze v takovém případě zahrnout následek ohledně poškozené osoby, která souhlas k trestnímu stíhání podle § 163 odst. 1 tr. ř. nedala. Ani skutek sám nebyl v rozsahu nalézacího soudu popsán tak, že by naplňoval právní kvalifikaci trestného činu ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1 tr. zák. Na podkladě uvedených skutečností je dle státní zástupkyně možné dospět k závěru, že obviněná podala dovolání důvodně. Navrhla proto, aby Nejvyšší soud zrušil rozsudek Krajského soudu v Ostravě a aby tomuto soudu přikázal věc v potřebném rozsahu znovu projednat a rozhodnout. Současně souhlasila, aby takové rozhodnutí Nejvyšší soud učinil dle ust. § 265r odst. 1 písm. b) tr. ř. v neveřejném zasedání.

Na tomto místě je nutno opakovaně připomenout, že dovolání jako mimořádný opravný prostředek lze podat jen a výlučně z důvodů uvedených v ustanovení § 265b tr. ř. a tedy je nezbytné posoudit, zda uplatněný dovolací důvod i v dané věci je tím, který lze považovat za důvod uvedený v citovaném ustanovení zákona, když bez jeho existence nelze vůbec provést přezkum napadeného rozhodnutí.

Důvod dovolání obsažený v § 265b odst. 1 písm. e) tr. ř. je dán tehdy, jestliže proti obviněnému bylo vedeno trestní stíhání, ačkoliv podle zákona bylo nepřipustné. Trestní stíhání by bylo nepřipustné tehdy, jestliže bylo zahájeno nebo v něm bylo pokračováno přesto, že byl dán některý z důvodů nepřipustnosti trestního stíhání uvedených taxativně v § 11 odst. 1 tr. ř. nebo v § 11a tr. ř. Tento dovolací důvod spočívá tedy v tom, že příslušný orgán činný v trestním řízení - v závislosti na tom, kdy důvod nepřipustnosti trestního stíhání vyšel najevo - nerozhodl o zastavení trestního stíhání podle § 172 odst. 1, § 188 odst. 1 písm. c), § 223 odst. 1, § 231 odst. 1, § 257 odst. 1 písm. c), odst. 2 ani podle § 314c odst. 1 písm. a) tr. ř. Místo rozhodnutí o zastavení trestního stíhání tak došlo k jinému rozhodnutí, které je pro obviněného méně příznivé (zejména k odsuzujícímu rozsudku), a které je rozhodnutím ve věci samé ve smyslu § 265a odst. 1, 2 tr. ř.

Důvod dovolání vymezený ustanovením § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. je dán v případech, kdy rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo na jiném nesprávném hmotně právním posouzení. Poukazem na uvedený dovolací důvod se nelze v zásadě domáhat přezkoumání skutkových zjištění, pokud tato jsou do té míry úplná, že z nich lze vyvodit při rozumné a logické interpretaci adekvátní právní závěry (právně kvalifikovat, o který trestný čin jde). Skutkový stav je takto při rozhodování soudů hodnocen pouze z toho hlediska, zda skutek nebo jiná okolnost skutkové povahy byly správně právně posouzeny v souvislosti s provedeným dokazováním a následně právně kvalifikovány v souladu s příslušnými ustanoveními hmotného práva. Za dané situace se tak nelze poukazem na označený dovolací důvod domáhat přezkoumání skutkových zjištění, na kterých je napadené rozhodnutí vystavěno. To i v případě, že dovolatel nabízí další variantu skutkového děje bez ohledu na závěry soudu plynoucí z dostatečně zjištěného skutkového stavu.

Z hlediska popisu skutku obsaženého v příslušném výroku rozsudku soudu prvního stupně dovolatelka v dané věci nejprve namítla, že její trestní stíhání za trestný čin ublížení na zdraví dle ust. § 224 odst. 1 tr. zák. ve vztahu k její matce je nepřipustné, neboť tato k němu nedala souhlas ve smyslu § 163 odst. 1 tr. ř. Uvedená skutečnost se pak nutně promítá i do posouzení společenské nebezpečnosti trestného činu a tím i na výši a druh uloženého trestu. Dále vyjádřila přesvědčení, že výrok o vině v napadeném rozhodnutí soudu prvního stupně nevykazuje znaky daného trestného činu, jelikož její jednání nebylo příčinou dopravní nehody, neboť zde chybí znak zavinění. K tomu dovolací soud podotýká, že uvedené námítky byly dovolatelkou uplatněny právně relevantně a jsou i důvodné.

Pokud jde o námitku uplatněnou k dovolacímu důvodu dle § 265b odst. 1 písm. e) tr. ř., dovolatelce nutno přisvědčit. Dle § 163 odst. 1 tr. ř. platí, že trestní stíhání pro trestný čin ublížení na zdraví dle § 224 tr. zák. proti tomu, kdo je ve vztahu k poškozenému osobou, vůči níž by měl poškozený jako svědek právo odepřít výpověď, lze zahájit a v již

zahájeném trestním stíhání pokračovat pouze se souhlasem poškozeného. Na základě studia spisu bylo zjištěno, že matka dovolatelky odepřela souhlas s jejím trestním stíháním již při podávání vysvětlení dne 26. 1. 2006 (viz č. l. 34). Z toho je zřejmé, že trestní stíhání dovolatelky pro trestný čin ublížení na zdraví dle § 224 ve vztahu k této poškozené bylo vyloučeno, a proto ani následek na ní dopravní nehodou způsobený, neměl být nijak v daném případě posuzován (dovolatelce přičítán k tíži) a ani posléze uváděn ve skutkové větě výroku o vině. Jelikož v řešeném případě bylo poškozených více, když ostatní nebyli osobami ve smyslu § 163 odst. 1 tr. ř., bylo možné v trestním stíhání dovolatelky pokračovat, ale nebylo již možno jí přičítat ublížení na zdraví spáchané na poškozené - její matce. Proto dovolací soud hodnotí námitku dovolatelky jako zcela opodstatněnou a důvodnou.

Co se týče argumentace uplatněné v rámci dovolacího důvodu dle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., je v dané situaci nutné vyjít ze skutkových zjištění, k nimž oba soudy po provedeném řízení dospěly. V daném případě je třeba vzít v potaz především znalecký posudek vypracovaný znalcem z oboru silniční dopravy, kterým bylo prokázáno, že řidič J. M. jedoucí po hlavní silnici, jel rychlostí 86 km/hod, která tak v daném místě byla zcela zjevně nepřiměřená, když o 72 % překračovala rychlost povolenou. Uvedené zjištění je nutné dle dovolacího soudu považovat z hlediska posouzení viny dovolatelky za klíčové, neboť ze závěrů daného znaleckého posudku vyplynulo, že pokud by řidič M. jel v okamžiku, kdy na vůz dovolatelky reagoval, rychlostí 50 km/h, ke střetu vozidel by nedošlo, a to ani tehdy, kdyby své vozidlo vůbec nebrzdil. V dané situaci je nutné rovněž vzít v úvahu to, že dovolatelka se před vjezdem do křižovatky rozhlédla jak vlevo, tak vpravo, přičemž vozidlo J. M. jedoucí po hlavní silnici vlevo, viděla na vzdálenost 200-250 metrů, což, za předpokladu, že by tento jel rychlostí, jež je v obci povolena, vyhodnotila tak, že pro projetí křižovatkou má dostatek času. Přičemž pokud by se dovolatelka podívala předtím, než do křižovatky vjela, ještě jednou vlevo, při rychlosti blížícího se vozu 50 km/h by viděla toto vozidlo ve vzdálenosti 30-50 m a pokud by do křižovatky vjela, byl by nehodový průběh takový, že by řidiče Octavie nedonutila ke změně rychlosti jízdy. Řidič by totiž se svým vozem projel pravým jízdním pruhem vozovky, aniž by vůbec musel měnit směr jízdy.

Z uvedeného je tak zřejmé, že jednání dovolatelky nemohlo být výlučnou příčinou posléze vzniklého následku, i s ohledem na doposud učiněná skutková zjištění ze kterých jednoznačně neplyne, zda také ona dodržela povinnosti řidiče uložené zákonem č. [361/2000](#) Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (dále jen „zákon o silničním provozu“ či „zákon č. [361/2000](#) Sb.“). Jedná se především o povinnosti stanovené v § 5 a § 22 tohoto zákona, když posledně citované ustanovení stanoví pravidla pro projíždění křižovatkou. Ze skutkových zjištění je pak zcela zřejmé, že dovolatelka jako řidička vozidla vyjíždějícího z vedlejší silnice na silnici hlavní dodržela povinnost dát přednost v jízdě vozidlům přijíždějícím po hlavní komunikaci, když za tímto účelem vozidlo zastavila a rozhlédla se vlevo i vpravo. Jelikož vlevo viděla vůz blížící se ze vzdálenosti 200-250 m, když vpravo nejelo nic, rozhodla se křižovatkou projet. Za zvláště důležité je třeba mít to, že takovou vzdálenost blížícího se vozu (a zejména jeho rychlost) oprávněně mohla z hlediska svého záměru vyhodnotit jako dostatečnou k tomu, aby křižovatkou bezpečně projela a zda mohla důvodně předpokládat, že přijíždějící vůz jede rychlostí, která je v daném místě přiměřená, resp. maximálně povolená. Je tedy důležité postavit na jisto, zda dovolatelka v okamžiku, kdy vyjížděla na hlavní silnici a zahájila přejezd křižovatky mohla či nemohla předpokládat, že vozidlo J. M. jede rychlostí nepřiměřenou, a v kritickém okamžiku mu zároveň mohla či nemohla vytvořit nenadálou překážku, a to právě i v souvislosti s rychlostí (nedovolenou) řidiče M. a to bez ohledu na výrazné, jím porušené pravidlo silničního provozu o rychlosti jízdy v obci s tím, že pokud by řidič jedoucí po silnici hlavní jel předepsanou rychlostí a řídil vozidlo vpravo, ke střetu by vůbec nedošlo a dovolatelka by projetí křižovatkou plynule dokončila. Na tomto místě považuje dovolací soud za nutné upozornit rovněž na to, že s ohledem na okolnosti v dané chvíli existující dovolatelka nemusela vědět, že by vjetím do křižovatky měla donutit řidiče J. M. k náhlé změně směru nebo rychlosti jízdy, a že by tedy takto případně nesplnila svou povinnost dát řidiči na hlavní silnici přednost v jízdě. Nelze v tomto směru bezvýhradně akceptovat argumentaci soudů, které dospěly k závěru, že pokud by se dovolatelka ještě jednou podívala vlevo, mohla by vyhodnotit dopravní situaci pro sebe tak, že není bezpečné do křižovatky vjíždět, neboť vůz Octavia řidiče J. M. se blížil rychlostí výrazně vyšší než je rychlost v obci povolená. Lze takto do jisté míry souhlasit i s názorem v dovolání vyjádřeným, že totiž nelze obecně po řidičích vjíždějících na hlavní komunikaci z vedlejší silnice požadovat, aby se vždy „opětovně rozhlíželi“ předtím, než do křižovatky vjedou v případě, kdy po prvním rozhlédnutí situaci vyhodnotí tak, že vjetí do prostoru křižovatky se vzhledem ke značné vzdálenosti blížících se vozidel jeví jako bezpečné. Ani takový názor však s ohledem na konkrétnost jednotlivého případu nelze akceptovat absolutně, když může nastat situace (jak i v posuzované věci), že bude namísto (v rámci obvykle vyžadované opatrnosti a pozornosti) se před vjetím do křižovatky (s ohledem na zjištěnou přítomnost vozidla přijíždějícího po hlavní silnici zleva) opakovaně znovu pohledem vlevo přesvědčit o jeho pozici. Lze souhlasit s tvrzením dovolatelky, že jako řidič mohla zcela oprávněně předpokládat, že ostatní účastníci silničního provozu dodržují stanovená pravidla, a na základě tohoto se poté jako řidič posléze chovala a rozhodovala, a v tomto směru lze poukázat na to, že pokud by řidič M. jel rychlostí povolenou, tj. maximálně 50 km/h, ke střetu by vůbec nedošlo, a to aniž by tento byl nucen brzdit. Za podstatné je ovšem nutno mít v daných souvislostech i samotné rozhodnutí dovolatelky v kritické době vjetí do křižovatky a to zejména zjištění, zda ve chvíli svého pohledu vlevo a zjištění, že z této strany přijíždí po hlavní silnici vozidlo, mohla (při odpovídající

pozornosti a běžné míry opatrnosti i s ohledem na vzdálenost tohoto vozidla) usoudit na jeho (vysokou) rychlost a tedy to, že se jí včas nemusí podařit křižovatku překonat.

V uvedených souvislostech je na místě zmínit i příslušnou judikaturu, kterou lze k danému případu nepochybně vztáhnout. Jedná se zejména o rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 5 Tdo 1173/2004, na něž odkázala i sama dovolatelka. V tomto rozhodnutí se dovozuje, že z logického výkladu pravidel provozu na pozemních komunikacích vyplývá, že řidič, jenž dává při jízdě křižovatkou přednost vozidlům přijíždějícím po hlavní silnici, nemusí dát přednost absolutně všem vozidlům, která v libovolné vzdálenosti od křižovatky vidí, ale pouze těm, která jsou již natolik blízko, že vjetí jím řízeného vozidla do křižovatky by u řidičů jedoucích po hlavní silnici vyvolalo nebezpečí nutnosti náhlé změny směru nebo rychlosti jízdy. Přitom řidič zejména na základě svých zkušeností v podstatě odhaduje, které vozidlo je ještě v dostatečné vzdálenosti tak, že mu umožňuje vjezd na hlavní silnici, a které již nikoli, a při tomto svém odhadu samozřejmě vychází z rychlosti, kterou právní předpisy v místě křižovatky povolují. Pokud řidič přijíždějící po hlavní silnici jede rychlostí povolenou, resp. přiměřenou a řidič přijíždějící po vedlejší silnici mu přednost v jízdě nedá, je tak v obvyklých případech odpovědnost za kolizi a případné další následky na řidiči, jenž přijel do křižovatky po vedlejší silnici. Pokud však řidič na hlavní silnici jede rychlostí, která maximální povolenou rychlost výrazně překračuje, a řidič přijíždějící do křižovatky po vedlejší silnici nemá důvod předpokládat takové překročení, za případnou kolizi musí nést odpovědnost řidič jedoucí po hlavní silnici. Výrazné překročení nejvyšší povolené rychlosti jízdy motorového vozidla v obci (např. o více než 70 %) je přitom porušením důležité povinnosti uložené řidiči motorového vozidla právními předpisy (§ 18 odst. 4 zák. č. 361/2000 Sb.), protože takové porušení má zpravidla za následek velmi reálné nebezpečí pro lidský život a zdraví. V daném případě řidič vozu Škoda Octavia sice podle skutkových zjištění jel po hlavní silnici, ale překročil povolenou rychlost takřka dvojnásobně. Dovolací soud se tak nemůže na základě řečeného shodnout s jednoznačnými závěry soudů obou stupňů, že totiž dovolatelka je bezpochyby výlučným viníkem posuzované nehody.

V daném případě nutno upozornit i na další judikatorní závěry, např. rozhodnutí sp. zn. 2 T 71/97 - Rt 44/2000 či Rt 3 Tdo 1615/2005, která se zabývají dodržáním povinnosti „dát přednost v jízdě“ ve smyslu ustanovení § 22 odst. 1 zákona o silničním provozu. Dle závěrů v nich obsažených to neznamená povinnost řidiče počínat si tak, aby žádným způsobem neomezil směr nebo rychlost jízdy řidiče, který má přednost v jízdě. Řidič poruší takovou povinnost jen tehdy, jestliže vytvoří dopravní situaci, kdy řidič, který má přednost v jízdě, musí, aby se vyhnul střetu s jeho vozidlem, učinit takový zásah do řízení, který lze charakterizovat jako náhlou změnu směru nebo rychlosti jízdy. Tím není např. mírné přibrzdění nebo plynulé přejetí do jiného jízdního pruhu za okolností, kdy k těmto manévřům má řidič dostatek času a není jim na překážku stav vozovky nebo dopravní situace. V případě dovolatelky, tedy kdyby řidič M. jel v daném okamžiku rychlostí odpovídající pravidlům silničního provozu (rychlost jízdy v obci) a dovolatelka by do křižovatky vjela, nedonutila by jej k popsánému náhlému a prudkému brzdění či změně směru jízdy, a proto by ani v takovém případě nedošlo z její strany k porušení pravidel silničního provozu. Pokud však ze skutkových zjištění zcela nepochybně vyplynulo, že v dané situaci řidič M. jel s vozem na hlavní silnici rychlostí, která o 72 % překračovala rychlost v daném místě povolenou, nelze dovolatelce klást výlučně vinu za způsobení dopravní nehody, když je z důvodů již uvedených sporné, zda vzniklý následek je v příčinné souvislosti s jejím jednáním. V posuzovaném případě bude tedy nutno zaměřit pozornost při posuzování naplnění znaků dané skutkové podstaty spíše na jednání řidiče vozu Škoda Octavia, J. M., zejména pak s ohledem na prokázání skutečnosti, že on v daném místě jel rychlostí zjevně nepřiměřenou, současně také ovšem na to, zda dovolatelka vyhodnotila správně aktuální dopravní situaci s odpovědným posouzením jejích aktuálních pozorovacích schopností a možností ve vztahu k blížícímu se vozidlu řízeného J. M. K tomu je na místě uvést, že ani řidič, který má v dané chvíli právo přednosti v jízdě, si nesmí počínat způsobem, který vytvoří takovou dopravní situaci, jež v konečném důsledku vede k dopravní nehodě a to i přesto, že další účastník silničního provozu jeho pravidla porušuje.

Z hlediska soudem učiněných skutkových zjištění a souvisejícího následného právního posouzení věci (skutku) je současně zřejmé, že na výsledek předmětné nehody nemuselo mít počínání dovolatelky (jako příčina a dovolatelkou popírané zavinění) vliv. Ta zajisté při zastavení na vedlejší silnici před křižovatkou neměla důvod předpokládat, že další účastník silničního provozu (na silnici označené jako hlavní) pojedje nedovolenou a současně i nepřiměřenou rychlostí. Nemusela tak ani předpokládat a vyvozovat, že by vzhledem k tomu mohlo dojít k rozvinutí nehodového děje tak, jak k tomu nakonec i došlo, ovšem s již výhradou shora uvedenou. Takto je nutno s ní souhlasit v námitce, že způsobený následek nemusel nastat v důsledku jejího výlučného zavinění (či zavinění vůbec) a že by její jednání takto vykazovalo všechny znaky skutkové podstaty trestného činu ublížení na zdraví dle § 224 tr. zák.

Z těchto hledisek je proto na místě považovat dovolací námitky ve vztahu k uplatněným dovolacím důvodům nejenom za právně relevantní, ale i důvodné. Nejvyšší soud tak má za to, že s ohledem na dosud učiněná skutková zjištění se právní závěry, přijaté soudy na základě jimi ve výroku příslušného rozhodnutí popsáného skutku, nejeví jako přílehlavé a přesvědčivé. Proto také právní posouzení předmětného skutku soudem druhého stupně za daného stavu

věci nelze označit za správné, a proto jeho rozhodnutí trpí vadami, které nutno podřadit pod dovolací důvody stanovené v § 265b odst. 1 písm. e) a písm. g) tr. ř.

Nejvyšší soud uzavírá, že za daného stavu věci tak učiněná zjištění potřebná pro úvahy o hmotně právním posouzení skutku takto zjevně neumožnila odvolacímu soudu dospět k tak jednoznačnému právnímu závěru, který nakonec ve svém rozhodnutí přijal. Je nutno dodat, že jeho povinností bylo v rámci svého rozhodování vzít podrobněji v potaz existující judikaturu, která se danou problematikou zabývá, a v jejím světle pak také přistupovat k právním závěrům v projednávaném případě učiněným.

Protože Nejvyšší soud shledal dovolání P. Ž. důvodným, zrušil podle § 265k odst. 1, 2 tr. ř. citovaný rozsudek Krajského soudu v Ostravě sp. zn. 6 To 405/2006 ze dne 17. 10. 2006, a to jak ve výroku o vině, tak o trestu, když v rámci těchto výroků zrušil též všechna další rozhodnutí na zrušené rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 265l odst. 1 tr. ř. pak přikázal Krajskému soudu v Ostravě, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl, přičemž tak učinil za podmínek stanovených v § 265r odst. 1 písm. b) tr. ř. v neveřejném zasedání, když vzhledem k povaze zjištěných vad nepřichází v úvahu jejich odstranění v rámci případného veřejného zasedání.

V novém řízení se Krajský soud v Ostravě bude věcí znovu zabývat v intencích rozhodnutí Nejvyššího soudu, přičemž bude vázán jeho právním názorem vysloveným v tomto rozhodnutí z hlediska relevantních hmotně právních otázek s povinností provést případné doplnění dokazování z hledisek již shora uvedených (§ 265s odst. 1 tr. ř.). Takto bude nutné znovu posoudit přípustnost trestního stíhání dovolatelky ve vztahu k její matce, jako poškozené, a to z hledisek uvedených v § 163 odst. 1 tr. ř., resp. § 11 odst. 1 písm. i) tr. ř. a tomuto poté přizpůsobit skutkovou větu výroku o vině v jeho novém rozhodnutí a přitom ji formulovat tak, aby bylo zjevné, kdo se dopustil protiprávního jednání, jakým způsobem jednal a to tak, aby popis příslušného skutku takto mohl být právně (adekvátně) kvalifikován jako jemu odpovídající trestný čin. Co se týče posouzení samotné viny dovolatelky, bude nutné v novém rozhodování vzít také v úvahu názory obsažené v relevantní judikatuře a s ohledem na ně poté znovu posoudit samotné shledání viny (případně spoluviny) dovolatelky.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Práva dětí](#)
- [Určitost sankcionované povinnosti](#)
- [Zemědělská půda \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správní řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Samospráva \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Význam řízení](#)
- [Telekomunikace](#)
- [Účelová komunikace \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Územní plán \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)